

Kongelig alle

Adresse - Avis og

Forsendes med Brevposten

Medigeres, trykkes og forlægges af

privilegerede

Advertisementstidende

overalt i de Danske Stater.

Udgiveren Søren Hempel i Odense.

Tirsdagen den 6 Mai 1823.

I n d h o l d. Udenlandsse Blandingar. — Fædrelandet: Offentlige Foranstaltninger. Videnskabelighed. Blandingar. Horsens. Nyborg. Odense.

Udenlandsse Blandingar.

Stor britannien. I blandt flere af Oppositionens Bemærkninger ved de sidste Debatter i Underhuset var og: saa følgende: at Engeland maafee, hvis det havde villet, kunde have forebygget Krigen, naar det i tide havde erklaaret, at ville staue Spanien bi imod en Invasion; at det allene var den uhyre Nationalgjeld, som twang Engeland til at lade sig forestrike Love af dem, det ei allene havde laant Huus, men ogsaa bragt til deres Hjem igjen. Merværende Kamp gjaldt ogsaa Engellands Frihed. Ministrerne maatte sige hvad de vilde, Britternes Hjerter vare nu engang ikke neutrale ic.

Førmedels Udsorselen til Spanien ere Kornpriserne, især paa Havre, med Et stegne saa betydeligt, at Man venter snart de Engelske Havne aabnede for denne Artikel.

Af Hr. Cannings sidste Tale i Parlamentet har Roureren taget Anledning at denuncere ham som en Liberaler. — Maafsee er det et Proeludium!

Amerika. Provinsen Guatimala skal have løsrevet sig fra Mexico og foreslaet de Forenede Stater at indlemmes i deres Forbund. Samtlige Mexikanske Provinser befinde sig overalt i en saa anarkisk Tilstand, at de Amerikanske Stater have tilbagekaldet deres Gesandt og Konsuler derfra. Iturbide har ikke nedlagt Kronen, men flages endnu med Republikanerne om Herredommen over Vera Cruz.

Den Amerikanske Estdre under Kommodore Porter har villet indloxe til St. Jean Porto Rico, men Kommandanten tillod det ikke, og da en Skonnert ikke vilde lade sig afvise, lod han give Ord, hvorfedt Kapitainen og 2 Matroser blev drebte.

Frankerig. Den for Mercier bestemte Ere-sabel er ham høitidlig overleveret af deputerede Nationalgarden fra alle Legioner, og ved den paasgældende Smaus besvarede han sin Skaal med en anden for „Frankrigs hele Nationalgarde!“

I Parises Gader høres i denne Tid Avis-Udbærerne skrige sig høje paa: „Her er Moniteur! den første

Bataille! den berømte (fameuse) Seier! de franske Maabens store Triumf!“

Ifolge Breve fra Tunis agter Deyen at affende 2 Gezandtere, den Enes til Engeland og den Anderen til Danmark.

Dronningen af Sverrig er den 11 f. M. afreist fra Brüssel til Paris, og agter sig efter Forlydende til Stockholm, for at bivaane sin Sons Fremstilling.

En Bureau-Chef i Politie-Departementet og Med-Raktaeur af Stjernen, Hr. Laurentie, har udstændt et Slags Manifest imod Enhver saavel i Frankerig som Europa, der ikke ynder Krigen imod Spanien. (Han faaer alsaas ogsaa de Engelske Minstre imod sig.) Denne gode Herre er saa tolerant, at han kalder Bartholomæus natten „en velgjørende Strænghed“!!

Østerrig. I Freistadt, i Teschener Kredsen, er den 5 f. M. afbrændt 82 Huse.

I Comorn i Ungarn har en ulukkelig Idebrand den 7 f. M. lagt 56 Huse i Aske, hvorved en Mand og en 7-Aars Dreng tillige indebrændte.

Tyskland. Keiser Alexander siges i Sommer at kunne ventes til Badet ved Em's.

Prens sen. Det gaaer desværre! her som andre Stæder: Enhver vil sælge og Ingen kjøbe, undtagen til Spot-pris. I et eneste Anhæng til den Königsberger Avis lyses saaledes til Auction paa over 100 Huse og henved 60 Godser og Landeindomme.

Rusland. 4 Bulgarer, som havde dræbt en Tyrk, og søgt tilflugt paa Russiske Grund, ere af de Russiske Øvrigheder igjen udleverede til Tyrkerne.

Kapitain Krusenstern har offentlig gjendrevet den Esterretning i Engelske, Franske og Tyskse Bladé, at han skulde have meldt Kapitain Parrys Ankomst til Kanschakas Kysten, som aldeles urigtig.

I Riga er Rigsgreyinde v. Koskul ved Doden afsaaet.

I Nystadt i Finland spørde Man den 18 Januar to høftige Dordstod, i en Retning fra Vesten til Østen.

Norge. Først den 26 f. M. gav Isen, som siden før Juul har holdt Havnens tilspørret ved Christiania, saa meget efter, at Skibe kunde komme op til Bryggerne.

Den suspenderede norske Negjerdings- og Høiesterets-Ad- vokat J. A. Hjelm er for hans Forhold, ved at for- maae en Slave paa Aggershus Festning til at udgive sig for at være Forfatter af et i Nationalbladet indryklet og af det Offentlige paatalt Stykke, ved Christiania Byeting- ret domt til at have sine Embeder forbrudt og betale samtlige af Aktionen flydende Omkostninger.

Fædrelandet.

Offentlige Foranstaltninger. Af Sager, som henvore til det almindelige Forligelsesvæsen, er i det egentlige Danmark i Aaret 1822 foretagne 33,033, hvoraf 22,380 ere forligte eller hævede, 698 udsatte, 9955 hen- viste til Retten og 2512 dertil virkelig indstævnte. Af Politiesager, der kunne forliges, ere foretagne 4159, hvoraf 2878 ere forligte, 328 udsatte og 953 paadømte. Desuden er ved Københavns Politiedirektors Resolution 1226 Sager afgjorte; og af Magistraten er behandlet 238 Sager, hvori Forlig er prøvet, nemlig 169 Skilsmisse- sager og 69 andre Sager. Af de første ere 89 og af de sidste 58, tilsammen 147, i Mindelighed afgjorte. Antallet af de ved det almindelige Forligelsesvæsen behandlede Sager er lidet ringere end det var i 1821, hvilket atter igjen var betydeligt ringere end i 1820. Antallet af de til Retten henviste Sager er derimod meget større end i 1821, men af de virkeligen indstævnte Sager er det en Deel mindre. Antallet paa de i 1822 forhandlede Politiesager der kunne forliges, er omrent 900 ringere end i 1821, men dog ere over 100 flere Sager af dette Slags forligte i hvert Aar; og af virkelig paadømte Sager er Antallet i Aaret 1822 end ikke halvt saa stort som i 1821.

I folge Kancellierskrivelse af 3 d. M. maas Betalingen til Stævningsmændene paa Landet, for Forkyndelsen af Indkalderen, hvorved Restancerdragere, overeenstemmende med Lovens 5—14—53 og Forordn. 11 Jan. 1793 ind- kaldes af Jorddrotten, erlegges efter Sportel-Neglementet §. 146 for hver Person, som stævnes.

Grosserer-Societetets Kommittee befjendtgjør, at da de i Folge allerhieste Resolution af 26 Decbr. 1813 ud- stodte 5 Millioner Kommitteesedler nu aldeles ere indløste og tilintetgjorte, saa er det samme i denne Anledning allernaadigst anbetroede Hver nu ophørt.

Bidenfabelighed. Den 30 April d. A. døde i København Doctor og Professor Peter Atke East- berg, Forstander for den Kongel. Døvstumme-Institut i København, Ridder af Dannebroggen. Han var født den 3 Aug. 1780. Hans Fader var Præsten Peter Leganger Eastberg, den som Digterinde befjendte Mad. Buchholms første Mand. Han deponerede som Privatist fra Konge- berg 1796, tog Doctorgraden i Medicinen 1802, gjorde en Udenlandsreise fra 1803-5, og blev 1807 Forstander for Døvstumme-Institutet, hyoar han har erhvervet sig

udsædige Fortjenester, saavel ved mundtlig Undervisning, som ved forskellige Skrifter, denne Gjenstand angaaende.

I Københavns Skilderie læses en Deel Grunde for og imod den lancasteriske Methode's Indførelse i Lands- bysskolerne.

Hr. Kommerfunkr. v. Warnstedt har i Dagen No. 101 talt nogle hyndige Ord om den Maade, hvorpaa Man har begegnet den hjemkomne Kunstner Schlack og Professor Badens Beretning om hans Reise, hvilket synes at smage af det Lands-Despotie, visse Kunstdommere i København holde dem berettigede til at udsøve, og som er den sande Sorte-Død for al virkelig Kunst.

Som meldt i Avisen No. 62 har vor Thorvaldsen ved et syndeligt Tilfælde været Doden nær, men er lyk- ligen reddet. Aftenbladet meddeler nu af et Brev fra Rom følgende fuldstændige Underretning om denne Hændelse: „I Italien, og især i Rom, er den Usik temmelig almindelig, at affyre gamle rustne Muskedonnere, Flintier, Pistoler og smaae Kanoner ud af vinduer og Dørre, til Gammel over at Kirkeklokkerne igjen paa Paaskelovdag (henved Middag) lyde første Gang efter den lille Uges Taushed. Denne katholske Skit aarsager ofte Utempe og Vaadesgerning; men Geistligheden vil ikke afskaffe den. I Anledning af hin Paaskelererdags Gammel bad en Son af Enken Buti, i det Huus, hvor Thorvaldsen boer, ham at laane sig et Par Pistoler. Thorvaldsen, som her til var vittig, gaaer ned med Drengen (det var Fredag Aften den 28 Marts) i et af hans Værelser, og fremtager de i lang Tid, siden hans Reise til Danmark, set ikke brugte Pistoler, ytrende, at Man dog først maatte forsikre sig om, at de ikke var ladte. Han astrykker derfor selv, udaf vinduet i Rusten, den ene af Pistolerne. Denne var ikke ladt, men derimod uheldigvis den anden, som Drengen imidlertid danglede med. Den var ladet med Kugle, gaaer af, og Kuglen træffer Thorvaldsen lige under venstre Bryst med saa høftigt et Slag, at han hensegner paa en tet derved staende Seng. De heftige Smerten i Brystet, og endmere det fremstrommende Blod, gjorde, at Thorvaldsen i det første øjeblik troede sig dødsens; den uheldige Dreng gjør fortvilet Anstrig, Man løber til, og overbeviser sig nu snart — Gud være lovet! — om at Blodet ikke kom af et skarpt, men ikke farligt Saar paa anden og tredie Finger af venstre Haand. Kuglen var gennemfaret flere Lag af forskelligt Læder, som den Dag udgjorde Thorvaldsens Paaskledning. Svækket derved og endmere ved uheldigvis at tørne mod et af Ribbenene, havde den ifølge starkt ledet Haden og var sprungen tilbage; den fandtes flad som en Knap, imellem Skjorten og vorhære Patients Flancs Undertrøje eller Brystdrug. Saaret paa Brystet seer blot ud som en stor Frostplet, men det er rigtig nok guult og grønt rundt om ved den sterke Kontusion. Saaret paa Fingerne er vel lidt ubegempt, men ikke farligt i mindste Maade. Thorvaldsen er fuldkommen vel og gaaer siden i Mandags ud, men tor dog endnu ikke sysselsette sig med ret alvorligt Arbeide. Denne Begivenhed har gjort

en Deel Opsigt. Poeterne, hvis Navn her er Legio, have ogsaa sat deres Muse i Kontribution ved denne Lejlighed. Jeg vil affskrive det taaleligste af de Epigrammer, som hidtil kom mig for Pie, hvilket paa Danck lyder saaledes:

„Icelandiske Konstner, Phidias's Lige,
Doe!“ hørtes Vind sige;
Den græsse Avind. Men da snælt fremturen
Den stærke Jason af sin Kolde-Steen
Og raabte: „Hvo formaster sig
At døbre dig,
Som dannet mig, og blev udødelig!“

Den 24 April 1822, er Professor P. E. Müller valgt til Medlem af Gesellschaft der Dänenfreunde an der Donau.

Blandinger. Hs. Højhed Prinds Frederik Ferdinand ventes mod Slutningen af denne Maaned til København.

De to store Stotter af Granit, der fra Arilds Tid have staet i Enden af Kavalerergangen i Rosenborg Hauge, ere nu, formedelst den nye Gangs Anlæg, blevne nedtagne. Mange have hidtil troet, at hver af samme bestod af eet Stykke, men Man seer nu, at de i Midten vare sammenføttes af to Stykker, hvert $\frac{1}{2}$ ALEN langt — altsaa af en meget anseelig Længde. Man kan regne, at hver Stotte fra den forgylte Kugle af, som sad overst, havde i det Hele en Længde af over 10 ALEN. Det vilde vare at onse, at begge disse Stotter, som endnu ere, endog de eldste Folk, en kjer Erindringer fra deres Barndoms Dage, og som for Størrelsen af den Granit, de ere sammensatte af, ere merkelige, maatte blive opsatte paa et andet passende Sted i Haugen.

Den fattige Landmands Forfatning i Lolland fildreshisist sorgelig. Foruden Fodertrangen, begynder Man ogsaa der at spore Kornmangel i den Grad, at Mangfoldige, som have maattet selge deres Kær for Spotpris, nu hverken eie Sæde: eller Skattekorn.

To Skomagermestre i København lade Publikum vide i Statstdenden, at de have faaet hverandre multerede paa 10 Rbd. Silv., den Ence for nogle fornærmede Udtryk, og den Anden for en overdrevne Paastand.

Horsens. En Dag i næste U. e Fal den Kyrasscer henrettes her, som har forfærdiget falske Rigsbanksedler og senere i Arresten dræbt en af sine Kommerater ved et Knivstik. Han fal efter Kgl. Resolution først miste Haanden og derefter Hovedet — Ved Ildebranden i Bronding brændte med Gaarden dengs hele Bebyggelse af Heste, Kær og Haar. En Gaardmand blev arresteret som mistænkt for at have sat Ild paa Esstierens Gaard ved Siden af sin egen, efter at han rende Gange forgyves havde prøvet paa at faae denne til at brænde.

Nyborg den 2 Mai. Idag havde vi den Glæde at see Hs. H. Prinds Christian Frederik, Stiftets høje Gouverneur, hos os. Høftsamme ankom kl. 10 og bestoegt gede sig uafbrudt indtil kl. 4 med at undersøge Byens evige Indretninger. Paa Raadhuset gjennemsaac han Embeds-Protokollerne, underholdt sig en Lid med de elgerede Mænd om Byens Affairer, tog Borgeretableringen i Diesyn, gik paa Bergerstolen og de andre Stoler, hvor Lærene, efter Indenadlesning

maatte examinere Børnene i Religion og Hovedregning, ligesom og deres Skrift blev efterset. Paa Hattighuset talte han med de Sengeliggende og efterhaae Alt megen noie. Han var ogsaa paa den lede Skole, hvor der blev examineret i Latin og Historie. Ligesom Hs. Højhed baade i Sædeleshed og i Almindelighed nitrede sin allernaadigste Tilfredshed med det Hele, saaledes indtog han Alles Hjertet ved den Venlighed og Blidhed, der er denne Prinds egen; hvorfor han forlod vor By med de oprigtige Ønsker, at hans vedholdende Bestrebelses for Samfundets Lykke maatte have den heldigste Fremgang!

Ligeledes besaa Hs. Højhed det af Skipper Anders Jensen begyndte Tørkfisserie, der ved en Indvaanders Undersøttelse har fastet en større Virkelsreds. Allerede er i Aar gjort en betydelig Fangst. Exemplaret har levt Egnens Fisitere at behandle Fisken som Handelsvare, hvorfor Man haaber, at denne myrige Industrie snart vil være bragt saa vidt, at vi ei længere behøve Tilsførsel af øst Fisk fra Udlændet. Det er merkeligt, at Man arter i Aar fanger en Mengde af den store graue Torsk i Beltet, der for tun fangeses under Norge.

Den vedhobdende folde Blæst af Nord har trykket Nogen i sin Vært paa nogle Steder, hvorfor Landmanden længes efter der blidere Foraarssveir.

Odense. Fra 1. Januar til 3 Mai dette Aar er ved Odense Toldkammer i Alt indklareret 35 og udklareret 48 Skibe.

Hs. Højhed Prindsesse Caroline Amalie havde i Fredags en heldig Overfart fra Faaborg til Alsø, der var saa meget glædeligere, som Det Dagen efter blev et hardt Stormveir.

Som Man erfare, have Deres Durchlauchtigheder Hertugen til Slesvig-Holsteen-Augustenborg og Gemalinde hørt den Sorg, ved Døden at børves deres elskede næsten 2 Aars gamle Søn, Prinds Alexander Georg Frederik Carl August,

Befordringen og Afgang.

Under Rentekammeret: Den 19 April er forst Kancellist i Hs. Majestats Kongens Kabinet-Sekretariat, Kancellier-Asesor C. Z. Plaou, udnevnt til Guldmægtig i bemeldte Kabinet-Sekretariat.

Beklippas sage fra den 30 April til 4 Mai 1823.

Fra Fyen til Sjælland.
Grosserer Mathiasen med Barn og Pipe; Silhouettør J. L. Schmitz; Hs. Excell. Geheimekonferenceraad Gregor Damnegård Samse med Folge; Skipper E. Grandsen; Agent Simm med Son; Kand. theol. A. Bryndum; Generallieutenant Gregor Ahlefeldt Laurvig, Storkors af Dannebrog, med Folge; Tommeuse E. M. Sipilius; Seminarist P. E. Pedersen, H. Mortensen og W. Jørgensen; Høster F. J. Noerstorp; Forpagter Blicher med Kone og 2 Børn; Kjøbmændene M. M. Winther og J. Gudmann; Lands-Over-samle Hof og Stadsrets-Prokurator Hydtmann; L. H. L. Munns.

Fra Sjælland til Fyen.

Kapit. Lund og E. Vois; Sekondritmester F. F. v. Prinsen; Borgemester Huglede; Guldarbeider N. Huglede; Kjøbmænd N. Amstrup.

Avertissement.

Fra Pressen er udkommet:
Bør Besparelse i Statens Udgivter begynde med Indstærkning i Udgivterne til Fattige og Skolevæsnet — En frimodig Undersgelse af O. D. Lütken, med Motto:

² Sam. 12, 1 og fg. Der en Vandringemand kom til den Ni e, tog han den Hattiges enste Haar og tilsvarede der for Vandringemanden.

Selges for 40 kr. Læg paa Bogladerne og her paa Adressekontoret hos Forlaggeren

Odense den 25 Marts 1823. S. Hempel.